

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Babeș-Bolyai"
1.2 Facultatea	Facultatea de Litere
1.3 Departamentul	Școala doctorală de Studii lingvistice și literare
1.4 Domeniul de studii	Filologie
1.5 Ciclul de studii	Nivel doctorat
1.6 Programul de studii/ Calificarea	Programul de studii universitare de doctorat STUDII LINGVISTICE ȘI LITERARE

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	LDR 1206 C.1. Direcții actuale în sintaxă și semantică						
2.2 Titularul activităților de curs	Prof. dr. Ștefan Oltean						
2.3 Titularul activităților de seminar	Prof. dr. Ștefan Oltean						
2.4 Anul de studiu	1	2.5 Semestrul	2	2.6 Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	Conținut
							Obligativitate

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar	12
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					48
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					74
Pregătire seminarii					48
Tutoriat					6
Examinări					2
Alte activități.....consultații.....					36
3.7 Total ore studiu individual	50				
3.8 Total ore pe semestru	242				
3.9 Numărul de credite	10				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	•
4.2 de competențe	•

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 de desfășurare a cursului	• sală de curs dotată cu tablă, calculator și videoproiector
5.2 de desfășurare a seminarului	• sală de curs dotată cu tablă, calculator și videoproiector

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C2.2 Utilizarea cu discernământ și probitate științifică a surselor de informare</p> <p>C3.2 Explicarea clasificărilor sintactice și semantice, analizarea discursurilor orale și a structurilor lingvistice în limbile naturale</p> <p>1. Analiza unui text din perspectivă lingvistică din limba română sau engleza prin utilizarea repertoriului conceptual și terminologic de specialitate.</p> <p>2. Explicarea și interpretarea realității lingvistice contemporane.</p>
Competențe transversale	<p>CT1 Utilizarea componentelor domeniului Filologie în deplina concordanță cu etica profesională</p> <p>CT2 Relationarea în echipă; comunicarea interpersonală și asumarea de roluri specifice.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>Cursul își propune două obiective:</p> <p>1. Pe de o parte, el prezintă fundamentele generativismului lingvistic de sorginte chomskiană și relevanța acestuia pentru studiul sintaxei limbilor naturale. Sînt examinate aspectele de bază ale acestei teorii lingvistice, principalele modele cu care ea operează (<i>Government and</i></p>
---------------------------------------	---

	<p><i>binding Theory</i> și <i>Programul minimalist</i>) și importanța ei pentru specificarea naturii limbajului uman.</p> <p>2. Pe de altă parte, cursul examinează relevanța semanticii lumilor posibile pentru studierea semnificației în limbile naturale și descrie, totodată, câteva fenomene aflate la interfața dintre sintaxă și semantică.</p>
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Capacitatea de a descrie și analiza aspecte ce țin de cunoașterea, producerea și înțelegerea limbajului • Înțelegerea demersului de tip generativ și capacitatea de a utiliza aparatul său conceptual în analiza datelor lingvistice • Examinarea relevanței semanticii vericondiționale a lumilor posibile pentru studierea semnificației în limbile naturale; descrierea metodologiei acestei teorii prin relațiile ei cu logica și filosofia • Formarea de competențe noi în descrierea semnificației expresiilor lingvistice, aplicarea cadrului semanticii lumilor posibile la analiza semantică a expresiilor lingvistice • Examinarea unor fenomene situate la interfața dintre sintaxă, semantică

8. Conținuturi

8.1 Curs și seminar	Metode de predare	Observații
I. Generativismul lingvistic sau cunoașterea tacită a limbii	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout, PPt	
1. Perspectiva chomskiană asupra limbii: “Problema lui Platon”		
2. Gramatica universală, parametri, deplasări, teoria lui X barat, formă fonetică, formă logică, categorii funcționale	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout	
3. Ipoteza alinierii universale a rolurilor semantice la relațiile gramaticale și ipoteza micii alinieri, inacuzativitatea	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout	
4 Structura internă a nominalelor	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout	
5. Programul minimalist, numerație, spell-out, operația MERGE, Agree	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout	
II. Semantica vericondițională sau structurile logice ale limbajului	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout	
6. Tipuri de denotații, cuvinte și expresii lingvistice ca funcții; tipuri de funcții		
7. Lumi posibile și tipuri de propoziții; identitatea în toate lumile posibile; designatori rigizi și designatori nonrigizi (nume proprii, descripții definite, nume ficționale)	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout, PPt	
8. Teoria standard și teoria generalizată a cuantificării	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout	
9. Construcții intensionale în limbile naturale: modalitatea, propoziții declarative încapsulate, atitudini propoziționale, interpretarea <i>de re</i> și <i>de dicto</i>	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout	
10. Indexicalitatea și relevanța contextului pentru analiza semantică	Prelegere, exemplificare, problematizare.	
11. Lumile posibile în analiza ficțiunii	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout, PPt	
12. Interfața sintaxă - semantică în numele proprii	Prelegere, exemplificare, problematizare. Handout, PPt	
Bibliografie orientativă: <ol style="list-style-type: none"> 1. Chierchia, Gennaro and Sally McConnell-Ginet. <i>Meaning and Grammar: An Introduction to Semantics</i>. Cambridge, Massachusetts: MIT Press, 2000. 4. Chomsky, Noam. <i>Knowledge of Language: Its Nature, Origin, and Use</i>. New York: Praeger, 1986, pp.1-50. 5. Von Stechow, Peter, Kay, Irene Heim, <i>Intensional Semantics</i>, MIT, 2010. 3. Koenenman, Olaf, Hedde Zeijlstra, <i>Introducing Syntax</i>, Cambridge University Press, 2017. 6. Michael J. Loux (ed.). <i>The Possible and the Actual: readings in the metaphysics of modality</i>. Ithaca and London: Cornell University Press, 1979. 6. Oltean, Ștefan. <i>Introducere în semantica referențială</i>. Cluj: Presa Universitară Clujeană, 2006. 7. Oltean, Ștefan., “On the semantics of fictional names,” <i>Revue Roumaine de Linguistique</i>, LVIII, 4, p. 371–382, 2013. 8. Portner, P. H. <i>What Is Meaning? Fundamentals of Formal Semantics</i>. Oxford: Blackwell, 2005. 9. Soames, Scott. <i>Beyond Rigidity. The Unfinished Semantic Agenda of ‘Naming and Necessity</i>, Oxford, Oxford University Press, 2002. 		

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunităților epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

<ul style="list-style-type: none"> - tematica este elaborată pe baza bibliografiei internaționale a domeniului; - cadrul didactic are doctoratul și lucrări publicate în domeniul disciplinei doctorale; este conducător de doctorat; - o parte din elementele prezentate în cadrul cursului și seminarului au fost publicate sau dezbătute în cadrul unor conferințe și prelegeri
---

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din calificativ
10.4 Curs	Elaborarea unei lucrări și susținerea acesteia, pe teme privind relevanța sintaxei generative sau a semanticii lumilor posibile pentru analiza fenomenelor lingvistice	Lucrare prezentată la final de semestru și susținută în perioada sesiunii de examene	70%
10.5 Seminar	Elaborarea de lucrări și prezentarea acestora în ora de seminar, axate pe aplicații ale semanticii lumilor posibile în analiza unor fenomene lingvistice sau a semnificației discursului (alegere dintre variate teme, cum ar fi: cuantificarea în limbile naturale, semantica numelor proprii, semantica numelor ficționale, atitudinile propoziționale, adevărul în ficțiune).	Lucrare prezentată la seminar	30%
10.6 Standard minim de performanță			
<ul style="list-style-type: none"> Studentul elaborează o lucrare la final de semestru și o susține în perioada sesiunii de examene, în care să dovedească înțelegerea teoriei și a principalelor concepte, precum și recunoașterea acestora și aplicarea lor corectă în analiza fenomenelor sintactice și/sau semantice. 			

Data completării	Semnătura titularului de curs <i>Prof. dr. ȘTEFAN OLTEAN</i>	Semnătura titularului de seminar <i>Prof. dr. ȘTEFAN OLTEAN</i>
20/09/2023		

Data avizării în departament	Semnătura Directorului Școlii doctorale
25.09.2023	